

Κ Ο Ι Ν Ω Η Ι Κ Η
Κ Ο Ι Ν Ω Η Ι Κ Η

K O I N Ω N I K H

A P M O N I A
A P M O N I A

Τεύχος 42

VI — 2015

ΕΤΚΑΗΜΑΤΙΚΗ ΛΑΙΑΦΟΡΙΑ ΤΥΝ ΕΡΓΟΛΟΤΥΝ ΓΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΥΝ ΥΠΑΛΛΗΛΩΝ ΤΟΥΣ.

Η ΓΕΝΟΚΤΟΝΙΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ.

ΤΑ ΕΤΚΑΗΜΑΤΑ ΚΑΤΑ ΤΗΣ ΕΡΓΑΤΙΚΗΣ ΤΑΞΗΣ ΔΕΝ ΕΙΝΑΙ ΠΑΝΤΑ ΦΑΝΕΡΑ.

Κάθε χρόνο συμβαίνουν παγκοσμίως περί τα 270 εκατομμύρια εργατικά "ατυχήματα", ενώ επιπλέον 160 εκατομμύρια εργαζόμενοι πέφτουν θύματα ασθενειών που οφείλονται στις συνθήκες εργασίας τους. Κάθε χρόνο πεθαίνουν σ' δόλον τον πλανήτη περισσότεροι από δύο εκατομμύρια εργαζόμενοι εξ ειτίας των "ατυχημάτων" στους χώρους εργασίας ή ασθενειών που σχετίζονται με την εργασία τους: κάθε 15 λεπτά πεθαίνει ένας εργάτης, κάθε ημέρα πεθαίνουν συνολικά 6.000 εργαζόμενοι. Σπην Ε.Ε., κάθε 3,5 λεπτά πεθαίνει ένας εργάτης λόγω "ατυχήματος" ή ασθένειας οφειλόμενης στις συνθήκες εργασίας.

Ο αριθμός των εργαζομένων που πεθαίνουν εξ ειτίας της εργασίας ξεπερνά τον αντίστοιχο των ανθρώπων που σκοτώνονται στους πολέμους και η βασική αιτία γι' αυτό δεν είναι βεβαίως κάποιες "μυστηριώδεις" νόσοι ή τα τραγικά "ατυχήματα", όπως θα ήθελαν μερικοί να πιστεύουμε, αλλά η εγκληματική αδιαφορία των εργοδοτών για την ασφάλεια των υπαλλήλων τους. Όπως δηλώνει η Μπ. Σεγκόλ, γ.γ. της Συνομοσπονδίας Ευρωπαϊκών Συνδικάτων, "... αντιμετωπίζουν την ανθρώπινη ζωή σαν μια άλλη γραμμή ισολογισμού, όπως το κόστος των πρώτων υλών ή το κόστος της ενέργειας." Η Σ.Ε.Σ. ζητά την υποχρεωτική επιβολή ορίων έκθεσης για 50 τοξικές χημικές ουσίες που προκαλούν καρκίνο και επηρέαζουν αρνητικά τη γονιμότητα ανδρών και γυναικών. Ενώ ο καρκίνος λόγω έκθεσης σε διάφορα ορυκτά, βαρέα μέταλλα και χημικά έχει κατοχυρωθεί από τον Παγκόσμιο Οργανισμό Υγείας, σπην Ελλάδα δεν υπάρχει καμία επίσημη καταγραφή.

Μπορεί η Σ.Ε.Σ. να ζητά την επιβολή ορίων έκθεσης, ωστόσο πολλές ασθένειες εκδηλώνονται μετά από μεγάλο χρονικό διάστημα και έτσι δεν μπορούν να συσχετιστούν με την εργασία. Επ' αυτού, χαρακτηριστική είναι η αναφορά του καθηγητή Κοινωνικής Ιατρικής Άλεξη Μπένο σπην εξόρυξη χρυσού, όπου τα πρώτα θύματα είναι οι ίδιοι οι εργαζόμενοι στην εξόρυξη, διαψεύδοντας τη θεωρία των ορίων σπην έκθεση και τονίζοντας πως για τις καρκινογενέσεις δεν υπάρχουν δρια όπως σε αρσενικό και αρίστα. Σύμφωνα με τις στατιστικές, μόνον η έκθεση σε αρίστα αφαιρεί κάθε χρόνο περί τις 100.000 ζωές.

Και αν στις άλλες χώρες οι υπάλληλοι των αφεντικών μπαίνουν τουλάχιστον στον κόπο να καταγράφουν σε ένα ποσοστό τα "ατυχήματα" στους χώρους της μισθωτής εργασίας και τις ασθένειες τις οφειλόμενες σε αυτήν, σπην Ελλάδα "το πρόβλημα είναι τα κρυμένα εργατικά "ατυχήματα" αλλά και η απουσία φορέα καταγραφής τους, άρα και η απουσία τεκμηριωμένων στοιχείων σχετικά με τις επαγγελματικές νόσους", όπως επισημαίνει ο συντονιστής του Ελληνικού Ινστιτούτου Υγειανής και Ασφαλειας της Εργασίας, σπην Θεσσαλονίκη, Αντώνης Τσαλγαρούδης.

Το ανωτέρω κείμενο προέρχεται σχεδόν απούσιο από ημερήσια εφημερίδα ενώ εμείς προσθέσαμε σε αυτό κάποιες λέξεις μόνον ή φράσεις για την απαραίτητη ροή του κειμένου. Επειδή έχουμε δουλέψει μέρος της ζωής μας σε εργοστάσια, μπορούμε να ενημερώσουμε τον οιονδήποτε ενδιαφερόμενο διτι σπην Ελλάδα δεν δηλώνεται/καταγράφεται ούτε το ένα δέκατο των εργατικών "ατυχημάτων" ημερησίως. Όπως λέγαμε σε παλαιότερη αναφορά μας στα εργατικά "ατυχήματα", οποιαδήποτε απόπειρα πραγματικής περιγραφής των δύον συμβαίνουν καθημερινά στους χώρους εργασίας/σφαγής των μισθωτών εργατών μετατρέπει αυτομάτως τον περιγράφοντα σε τερατολόγο. Αυτός είναι και ο λόγος που δεν τονίζουμε αυτό το "θέμα" και αρκούμαστε σε κείμενα όπως το ανωτέρω.

Το Εργοστάσιο

(Ουάρεν Ζίβου / WARREN ZEVON. L.P. "SENTIMENTAL HYGIENE", 1987.)

Γεννήθηκα το '63 κι έχω μια δουλίτσα στο εργοστάσιο.
Δεν γνωρίζω πολλά για τον Κέννεντυ διότι το εργοστάσιο
μου απορροφώνε τον περισσότερο χρόνο μου.

'Έχουμε κάνα δυο παιδιά και περιμένουμε άλλο ένα.
Τα βγάζουμε πέρα δύπως μπορούμε.

Το εργοστάσιο παρέχει μια καλή ασφάλιση υγείας και
αδερφέ μου, είμαι μέλος του συνδικάτου και πιστός στο τροπάρι:
μάλιστα κύριε, δχι κύριε, μάλιστα κύριε, δχι κύριε, μάλιστα κύριε, δχι κύριε.

Γεννήθηκα στη Μηχανοχώρα.

Ο πατέρας μου δούλευε στην Πόντιακ μέχρι που
τραυματίστηκε ενώρα δουλειάς.

Τώρα είναι ανίκανος προς εργασίαν
κι εγώ πήρα την παλιά του θέση στο εργοστάσιο
πιστός στο τροπάρι:
μάλιστα κύριε, δχι κύριε, μάλιστα κύριε, δχι κύριε, μάλιστα κύριε, δχι κύριε.

Νιώρις το πρωί νιώθω μια παγωνιά.

Η σειρήνα του εργοστασίου πηξεί δυνατά και καθαρά.

Μού ρχεται να σκοτώω τη γυναίκα μου ή της έρχεται αυτής να με σκοτώσει
όμως πρέπει να πάμε για δουλειά στο εργοστάσιο.

Πέντε ημέρες την εβδομάδα στο εργοστάσιο.

Νιώρις το πρωί νά μαι πάντα στο εργοστάσιο.

Αν έχω δουλέψει σε εργοστάσιο, φίλε μου
αν έχω δουλέψει σε εργοστάσιο.

'Εφτιαχνα αμίαντο σε εργοστάσιο.

Εισέπνεα πλαστικό σε εργοστάσιο.

Συναρμολογώνσα Κράισλερ σε εργοστάσιο.

Ετοίμαζα χλωριούχο πολυβινύλιο σε εργοστάσιο.

**Εργατικό
ατύχημα
με θύμα
ναυτικό**

28/3/15

**ΑΚΤΙΟ
Εργατικό
ατύχημα
στη μαρίνα**

22/4/15

ΚΕΡΑΜΩΤΗ
ΚΑΒΑΛΑΣ

**Νεκρός
41χρονος
απλιεργάτης**

15/4/15

15/4/15

Εισάγουσαν
αναθυμίσεις
• Ο ένας από τους
τρεις τραυματίες σε
συφαρή κατάσταση
27/3/15

ΛΑΡΚΟ 1/4/15

**Ένας ακόμη
νεκρός
εργάτης στα
μεταπλεία**

28/2/15
ΝΕΚΡΟΣ ΕΡΓΑΤΗΣ
**Εντατικοποίηση
της εργασίας
μέχρι θανάτου**

Ο Κροπότκιν λάμβανε συχνά επιστολές από συντρόφους που σκόπευαν να συστήσουν μια κοινότητα και που ήθελαν να μάθουν τη γνώμη του για τα διάφορα ζητήματα που τους απασχολούσαν. Παρδί ποτε ο Κροπότκιν τους έλεγε στις απαντητικές του επιστολές ότι τέτοια εγχειρήματα, δύσο επιτυχημένα κι αν αποδειχθούν, δεν συνιστούν λύση του Κοινωνικού Ζητήματος, διατύπωνε ωστόσο την γνώμη του για διάφορα ζητήματα. Ιδού η άποψή του για τον φόρτο εργασίας των γυναικών:

".... Κάντε δύσο, τι είναι δυνατόν ώστε να περιοριστούν στο ελάχιστο οι δουλειές του νοικοκυριού..... Στις περισσότερες κοινότητες το ζήτημα αυτό παραμελήθηκε σε τρομακτικό βαθμό. Οι γυναίκες και τα κορίτσια εξακολουθούσαν να είναι στη νέα κοινωνία δύσο, τι και στην παλιά: δύσοι της κοινότητας. Κατά την γνώμη μου, οι διευθετήσεις ώστε να περιοριστεί δύσο το δυνατόν περισσότερο τη τεράστια ποσότητα εργασίας που ανάφελα αφιερώνουν οι γυναίκες στην ανατροφή των παιδιών και στις δουλειές του νοικοκυριού είναι τόσο ουσιαστικές για την επιτυχία της κοινότητας δύσο και οι δέουσες διευθετήσεις για τα χωράφια, τα θερμοκήπια, τα γεωργικά μηχανήματα — και ακόμα περισσότερο. Όμως, ενώ κάθε κοινότητα ονειρεύεται να αποκτήσει τα πιο τέλεια γεωργικά και βιομηχανικά μηχανήματα, σπανίως επικεντρώνει την προσοχή της στο χαράμισμα των δυνάμεων των οικιακών σκλάβων: των γυναικών."

ΕΛΕΓΕΙΑ ΤΗΣ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑΣ

[Λαϊκό και δημοφιλές στις Η.Π.Α. τραγούδι, από το μέσον του 19ου αιώνα.]

Καθώς περπατούσα μια μέρα άκουσα κάποιον να παραπονιέται

Είδα μια γριά γυναίκα, προσωποποίηση της Θλίψης

Κοίταξε τη λάσπη στο κατώφλι της (έβρεχε)

Και τούτο ήταν το τραγούδι της καθώς δρχισε να οκουπίζει

Ω, η ζωή είναι μάχθος κι η αγάπη μπελάς

Η ομορφιά γρήγορα φθίνει και τα πλούτη γρήγορα εξανεμίζονται

Οι χαρές λιγοστεύουν κι οι τιμές διπλασιάζονται

Και τίποτα δεν είναι δημος θα ήθελα να είναι

Τόσο μεγάλη έγνοια για έναν γυναικείο σκούφο

Τόσο πολύ σιδέρωμα για ένα πουκάμισο

Και τον χρόνο που χάνεται γι' αυτό, δεν τον ξεπληρώνει τίποτα

Βάσανα και βρωμιά, να τι έχουμε πάντα εμείς σε αφθονία

Τον Μάρτη λάσπη και τον Δεκέμβρη λασπόχιονο

Και τα μελτέμια του μεσοκαλδικαίρου γεμάτα σκόνη

Το φθινόπωρο φύλλα παντού και τον Σεπτέμβρη τον γλιτσερό

Τα κηροπήγια σκουριάζουν κι η ταπετσαρία ξεφλουδίζει

Σκουλήκια στα κεράσια και γυμνοσάλισγκες στις τριανταφυλλιές

Και μυριάγκια στη ζάχαρη και ποντίκια στις πίτες

Δεν βάζει ο νους τι απορρίμματα αφήνουν οι αράχνες

Πόσο πολλές είναι οι μύγες, που μαγαρίζουν

Και τι επιδρομές οι κατσαρίδες κάνουν

Χθες το βοάνυ ονειρεύτηκα δτι ξέμεινα για πάντα

Πάνω σε έναν βράχο καταμεσίς στη θάλασσα

Μόνη ελπίδα μου να επιζήω, ένας αδιάκοπος αγώνας

Να σαρώνω εγώ με τη σειρά μου τα κύματα που με σάρωναν

Άλογμονο! Δεν ήταν δύνειρο, το βλέπω με τα ίδια μου τα μάτια

Βλέπω πως είμαι ανήμπορη τη μοίρα μου ν' αλλάξω

Κάτω τη σκούπα αφήνει και διπλώνει την ποδιά

Σωριάζεται κάτω και πεθαίνει, και τη θάβουν στη βρωμιά

[Στο τελευταίο δίστιχο η λέξη DIRT, εκτός από βρωμιά και σκόνη — οι "αντίπαλοι" της νοικοκυράς —, σημαίνει και χώμα. Το καυστικό και αδιέξοδο τέλος του τραγουδιού δεν υπάρχει σε όλες τις τραγουδιζόμενες παραλλαγές του.]

- ▶ 'Όταν εμείς, που είμαστε ταγμένοι στη δημιουργία της Ακουστικής Γλυπτικής, δεν μπορούμε πια άλλο να καθόμαστε και να ανεχόμαστε την εκτεινόμενη γύρω μας εκπόρνευση του ρήχου, είναι λοιπόν ώρα να μιλήσουμε.
- ▶ Οι μουσικοί του καιρού μας είναι πουτανίτσες και τσαρλατάνοι που χρησιμοποιούν την επιστήμη δίχως να 'ναι επιστήμονες και προσβάλλουν την τέχνη δίχως να 'ναι καλλιτέχνες. Γινόμαστε μάρτυρες της παρακμής της μουσικής. Ας είναι.
- ▶ Ο κόσμος πρέπει να ετοιμάζεται για την αναγγελία της άφιξης της Ακουστικής Γλυπτικής, την παρουσία της οποίας μπορούν τώρα να συνοδεύουν οι λίγοι τυχεροί που έχουν αυτιά για ν' ακούν, μάτια για να βλέπουν και ευφυία για να εννοούν.
- ▶ Μια στιγμή. Νιώθω κάτι να με συνταράζει. Μήπως γινόμαστε μάρτυρες της γέννησης μιας γλυπτικής; Εντός των ορίων ετούτων των ομδκεντρων αυλακιών, μία άμωμος σύλληψη λαμβάνει τώρα χώραν. Ακούστε. Μπορείτε ν' ακούσετε; Η κάθαρη της γέννησης ίσως παραείναι μεγάλη για να 'ναι υποφερτή. Νάτην που αναδύεται, η απαστράπτουσα μορφή της, οι αισθησιακές της καμπύλες.
- ▶ Αφουγκραστείτε τα εκστατικά κρεσέντο της νεογέννητης, που απλώνεται για να γεμίσει το κενό της αξιολόγητης ζωούλας σας. Ω, τι ευδαιμονία, ω, τι ηδονή θωπεύει τα αυτιά σας. Πώς καταφέρατε και επιβιώσατε μέχρι ετούτη την ιστορική στιγμή; Πώς μπρέσε ο κόσμος και συνέχιζε το "σημειωτόν" ενώ τον κατάτρυχε η άγνοια για το μέλλον του γηράσκοντος πλάσματος γνωστού ως μουσική; Ιδού, οι STRANGLERS σάς φέρνουν την Ακουστική Γλυπτική.

THE STRANGLERS — L.P. "AURAL SCULPTURE". (Μετάφραση: Σ.Κ.)

[Παρεμπιπτόντως, δλα τα τραγούδια αυτού του τεύχους είναι "εξαιρετικά" αφιερωμένα στον Πηρουνίτσα, που ευθαρώσε αναρωτήθηκε σε μια συνέντευξη: "Τί τραγούδια να γράψω τώρα; Για πιστωτικές κάρτες και δάνεια;" Γιατί δεν το θουλώνεις, λοιπόν; Σ.Κ.]

Ποιος είσαι εσύ που θέλεις να σου ξαναπούν αυτό που ξέρεις ήδη;
 (Ουώλτ Ουίτμαν)

"Μα είναι τόσο βλακώδεις όλοι αυτοί οι καβγάδες για την πολιτική", είπε ο Ράμπιον με φωνή στριγκή από αγανάκτηση, "τόσο απόλυτα βλακώδης. Μπολσεβίκοι και φασίστες, ριζοσπάστες και συντρητικοί, κομμουνιστές και Βρετανοί Ελεύθεροι [= Φασίστες] — τί διάδολο τσακώνονται; Θα σου πω εγώ. Τσακώνονται για το αν θα πάμε στην κόλαση με το κουμουνιστικό εξπρές ή με το καπιταλιστικό αγωνιστικό αυτοκίνητο, με το ατομικιστικό λεωφορείο ή με το κολλεκτιβιστικό τραμ, που θα κυλά πάνω στις ράγες του κρατικού ελέγχου. Ο προορισμός πάντως είναι ίδιος. 'Όλοι τους πάνε στην κόλαση, όλοι τραβούν προς το ίδιο ψυχολογικό αδιέξοδο και την κοινωνική κατάρρευση που προκύπτει από την ψυχολογική κατάρρευση. Η μόνη διαφορά μεταξύ τους είναι: πώς θα πάμε εκεί; Είναι εντελώς αδύνατο για έναν λογικό άνθρωπο να ενδιαφέρεται για τέτοιες διαμάχες. Για τον λογικό άνθρωπο το σημαντικό είναι η κόλαση κι όχι τα μεταφορικά μέσα που θα χρησιμοποιηθούν για να φτάσουμε σ' αυτήν. Το ερώτημα, για τον λογικό άνθρωπο, είναι: θέλουμε ή δεν θέλουμε να πάμε στην κόλαση; Και η απάντηση του είναι: όχι, δεν θέλουμε. Και αν αυτή είναι δύντας η απάντησή του, τότε δεν θέλει να έχει σχέση με κανέναν από τους πολιτικούς. Γιατί όλοι θέλουν να μας πάνε στην κόλαση. 'Όλοι, μπρενός εξαιρουμένου. Και ο Λένιν και ο Μουσολίνι [...] 'Όλοι αδημονούν εξίσου να μας πάνε στην κόλαση και τσακώνονται μόνο για το πώς θα μας πάνε".

"Κάποιοι μπορεί να μας πάνε λίγο πιο αργά απ' ό, τι άλλοι", παρατήρησε ο Φίλιπ.

Ο Ράμπιον ανασήκωσε τους ώμους. "Λίγο πιο αργά, όμως τόσο λίγο που δεν θα έκανε καμία άνσιαστική διαφορά. 'Όλοι πιστεύουν στην εκβιομηχάνιση, με την μια ή την άλλη μορφή της, όλοι πιστεύουν στον εξαμερικανισμό. Σκέψου το ιδεώδες των μπολσεβίκων. Η Αμερική, αλλά σε πολύ μεγαλύτερη κλίμακα. Η Αμερική με κυβερνητικές υπηρεσίες ν' αντικαθιστούν τα τραστ και με κρατικούς αξιωματούχους αντί για πλούσιους. Κι έπειτα, το ιδεώδες της υπόλοιπης Ευρώπης. Το ίδιο ακριβώς, μόνο που κρατάμε τους πλούσιους. Από τη μια, μηχανές και κυβερνητικοί λειτουργοί. Από την άλλη, μηχανές κι ο 'Άλφρεντ Μοντ' ή ο Χένρι Φορντ. Οι μηχανές που θα μας πάνε στην κόλαση' οι πλούσιοι κι οι αξιωματούχοι που θα τις οδηγήσουν. Θαρρείς ότι οι μεν θα οδηγούν πιο προσεκτικά από τους δε; 'Ιως έχεις δίκιο. 'Όμως εγώ δεν βλέπω να υπάρχει θέμα επιλογής. Βιάζονται, και οι μεν και οι δε. Στο δυναμικό της επιστήμης, της προόδου και της ανθρώπινης ευημερίας! Αμήν και πάτα γκάζι!'

Ο Φίλιπ ένευσε. "Ότι πατάνε, πατάνε" είπε. "Βιάζονται. Η προόδος βλέπεις. Άλλα δυνάς λες η κατεύθυνση είναι μάλλον ένα πηγάδι χωρίς πάτο."

"Και το μόνο πράγμα που βρίσκουν να πουν οι μεταρρυθμιστές είναι το σχήμα, το χρώμα και οι ρυθμίσεις για την οδήγηση του οχήματος. Μα δεν βλέπουν οι ηλίθιοι ότι η κατεύθυνση είναι αυτή που έχει σημασία, ότι βρισκόμαστε σε εντελώς λάθος δρόμο και πρέπει να πάμε πίσω — κατά προτίμη πεζή, δίχως την παλιομηχανή;"

"Ίως έχεις δίκιο," είπε ο Φίλιπ. "Όμως το πρόβλημα είναι ότι, λαμβάνοντας υπ' όψη τον κόσμο ως έχει, δεν μπορείς να πιστωγυρίσεις, δεν μπορείς να πετάξεις τη μηχανή. Εκτός, Βέβαια, αν είσαι έτοιμος να ξεπαστρέψεις περίπου το μισό ανθρώπινο γένος. Η εκβιομηχάνιση επέτρεψε τον διπλασιασμό του ανθρώπινου πληθυσμού μέσα σε έναν αιώνα. Αν θέλεις να ξεφορτωθείς την εκβιομηχάνιση πρέπει να γυρίσεις πίσω. Δηλαδή να αφάξεις τον μισό πληθυσμό των αντρών και γυναικών που ζουν αυτήν τη στιγμή. Κάτι που μπορεί, υπό το πρίσμα της αιωνιότητας ή έστω της ιστορίας, να είναι κάτι εξαιρετικό. Δεν είναι δύνας αντικείμενο πολιτικής πρακτικής."

"Όχι αυτήν τη στιγμή," συμφώνησε ο Ράμπιον. "'Όμως ο επόμενος πόλεμος κι η επόμενη επανάσταση θα το υλοποιήσουν και με το παραπάνω."

"Μπορεί. 'Όμως δεν πρέπει να υπολογίζεις σε πολέμους και σε επαναστάσεις. Γιατί αν υπολογίζεις ότι θα συμβούν, τότε θα συμβούν δίχως άλλο."

"Θα συμβούν," είπε ο Ράμπιον, "είτε βασίζεσαι σ' αυτά είτε όχι. Η Βιομηχανική προόδος σημαίνει υπερπαραγωγή, σημαίνει ανάγκη για νέες αγορές, σημαίνει διεθνή ανταγωνισμό, σημαίνει πόλεμο. Κι η μηχανική-τερρόδοσης σημαίνει μεγαλύτερη εξειδίκευση και τυποποίηση της εργασίας, σημαίνει περισσότερες προκατασκευασμένες κι απρόσωπες μορφές ψυχαγωγίας, σημαίνει ελάττωση της πρωτοβουλίας και της δημιουργικότητας, σημαίνει περισσότερος διανοούμενισμός και προσδευτική ατροφία όλων των ζωτικών και θεμελιώδων πραγμάτων της ανθρώπινης φύσης, σημαίνει αύξηση της ανίας και της ανησυχίας, σημαίνει τέλος ένα είδος ατομικής τρέλας που μπορεί να οδηγήσει μόνο σε κοινωνική επανάσταση. Είτε τα υπολογίζεις είτε όχι, ο πόλεμος κι οι επαναστάσεις είναι πράγματα αναπόφευκτα, αν η κατάσταση αφεθεί να συνεχίσει ως έχει."

"Οπότε το πρόβλημα θα λυθεί από μόνο του," είπε ο Φίλιπ.

"Μόνο με την αυτοκαταστροφή. Όταν καταστραφεί η ανθρωπότητα, προφανώς δεν θα υπάρχουν άλλα προβλήματα. Όμως μου φαίνεται κακή λύση. Πιστεύω διότι μπορεί να υπάρξει μια διλή, ακόμη και στο πλαίσιο του σημερινού συστήματος. Μια προσωρινή λύση, ενώ το σύστημα θα προσαρμόζεται στην κατεύθυνση μιας μόνιμης λύσης. Η ρίζα του κακού βρίσκεται στην ατομική ψυχολογία" από εκεί λοιπόν, από την ατομική ψυχολογία, θα πρέπει ν' αρχίσουμε. Το πρώτο βήμα θα ήταν να κάνουμε τους ανθρώπους να ζουν με τρόπο διοιστικό, δηλαδή σε δύο διακριτούς χώρους. Στους έναν θα ζουν ως βιομηχανικοί εργάτες, στους άλλους ως άνθρωποι. Ηλίθιοι και μηχανές για οχτώ ώρες το εικοσιτετράωρο, πραγματικοί άνθρωποι τις υπόλοιπες ώρες."

"Μα δεν το κάνουν ήδη αυτό;"

"Ασφαλώς και δχι. Ζουν σαν ηλίθιοι και μηχανές δλη την ώρα, στη δουλειά και στον ελεύθερο χρόνο τους. Σαν ηλίθιοι και μηχανές, νομίζουντας όμως διότι ζουν σαν πολιτισμένοι άνθρωποι, ίως ακόμη και σαν θεοί. Το πρώτο πράγμα που πρέπει να γίνει είναι να τους κάνεις να παραδεχτούν διότι είναι ηλίθιοι και μηχανές τις ώρες της δουλειάς. ""Άφού ο πολιτισμός μας είναι αυτός που είναι"" — έτσι πρέπει να τους πεις — ""θέλοντας και μη, για οχτώ ώρες το εικοσιτετράωρο, είσαι ένας συνδυασμός ηλίθιου και ραπτομηχανής. Είναι πολύ δυσάρεστο, το ξέρω. Είναι ταπεινωτικό και απαίσιο. Άλλα έτσι έχουν τα πράγματα. Πρέπει να το κάνεις· ειδάλλως η δουλή του κόσμου θα διαλυθεί και θα πεινάσουμε δλοι. Κάνε λοιπόν τη δουλειά σου, έτσι ηλίθια και μηχανικά, και πέρνα τις ελεύθερες ώρες σου ως πραγματικός κι ολοκληρωμένος άντρας, ή γυναίκα, κατά περίπτωση. Μην ανακατεύεις τις δυο ζωές· να κρατάς στεγανά τα χωρίσματα. Η αυθεντική ανθρώπινη ζωή, στον ελεύθερο χρόνο σου, είναι η πραγματικότητά σου. Το άλλο είναι απλώς μια παλιοδουλειά που πρέπει να γίνει. Και ποτέ μην ξεχνάς διότι είναι παλιοδουλειά κι διότι, αν εξαιρέσουμε τ' διότι σε τρέφει και διατηρεί την κοινωνία ανέπαθη, είναι παντελώς ασήμαντη, παντελώς δύσχετη με την πραγματική ανθρώπινη ζωή. Μη σε εξαπατούν οι φαρισαίοι εκείνοι που μιλούν περί ιερότητας της εργασίας και χριστιανικής αγαθοεργίας που κάνουν οι επιχειρηματίες χάριν των συνανθρώπων τους. Είναι δλα ψέματα. Η εργασία σου είναι απλώς μια άθλια, βρόμικη δουλειά, ένα αναγκαίο κακό που το δημιούργησε η τρέλα των προγόνων σου. Εκείνοι άφενσαν ένα βουνό σκουπίδια κι εσύ πρέπει να σκάβεις και να τα πετάς, μην τυχόν και πεθάνεις απ' την μπόχα, να σκάβεις για τη ζωή σου, ενώ καταρίεσαι τη μνήμη των μανιακών που σου φόρτωσαν αυτήν τη βρόμικη δουλειά. Όμως μην προσπαθείς να παρηγορηθείς παριστάνοντας διότι η άθλια, μηχανική εργασία είναι κάτι το ευγενές. Δεν είναι· και το μόνο αποτέλεσμα τού να λες και να πιστεύεις διότι είναι, θα 'ναι να κατεβάσεις την ανθρωπιά σου στο επίπεδο της βρόμικης δουλειάς. Αν πιστεύεις διότι η βιομηχανία είναι υπηρεσία κι διότι η εργασία είναι ιερή, τότε θα γίνεις ένας μηχανικός ηλίθιος για είκοσι τέσσερις ώρες το εικοσιτετράωρο. Παραδέξου διότι είναι βρόμικη, κλείσε τη μύτη σου και δούλεψε για οχτώ ώρες, κι έπειτα προσπάθησε να είσαι πραγματικός άνθρωπος τις ώρες της σχόλης. Άνθρωπος πραγματικός, ολοκληρωμένος. Όχι αναγνώστης εφημερίδας, δχι φίλος της τζαζ, δχι ακροατής ραδιοφώνου. Οι βιομηχανοί που εφοδιάζουν τις μάζες με έτοιμη, τυποποιημένη ψυχαγωγία κάνουν διότι μπορούν για να πετύχουν να είσαι είσιον ηλίθιος και να ενεργείς μηχανικά στις ώρες της σχόλης δύο κι ο' αυτές της δουλειάς. Όμως μην τους αφήσεις. Κάνε προσπάθεια να είσαι άνθρωπος." "Να τι πρέπει να πεις στον κόσμο. Αυτό το μάθημα έχεις να διδάξεις στους νέους. Πρέπει να πείσεις τους πάντες διότι αυτός ο μέγας βιομηχανικός πολιτισμός είναι μια σκέπη μπόχα κι διότι η πραγματική, σημαντική ζωή μπορεί να βιωθεί μόνο μακριά του. Θα περάσει πολύς καιρός μέχρι να συμφιλιωθεί η αξιοπρεπής ζωή κι η βιομηχανική ουσή. Ιως, μάλιστα, να μην συμφιλιώνονται διδλού. Αυτό μένει να το δούμε. Στο μεταξύ, πάντως, πρέπει να φτυαρίζουμε τα σκουπίδια, να υπομένουμε στωικά την ουσή, κι ενδιάμεσα να προσπαθούμε να ζήσουμε σαν πραγματικοί άνθρωποι."

"Καλό πρόγραμμα," είπε ο Φίλιπ. "Όμως δεν σε βλέπω να κερδίζεις πολλές ψήφους μ' αυτό στις προσεχείς εκλογές."

"Αυτό είναι το πρόβλημα." Ο Ράμπιον συνοφρύθηκε. "Θα τους έστρεφε κανείς δλους εναντίον του. Γιατί στο μόνο πράγμα στο οποίο συμφωνούν — συντηρητικοί, φιλελεύθεροι, σοσιαλιστές, μπολσεβίκοι — είναι η εγγενής τελειότητα της βιομηχανικής μπόχας κινη αναγκαιότητα να τυποποιηθεί και να εξειδικευτεί το παραμικρό ίχνος αυθεντικού ανδρισμού και θηλυκότητας που έχει απομείνει στο ανθρώπινο γένος. Κι έπειτα περιμένουν να ενδιαφερθούμε για την πολιτική. Μάλιστα."

Πάς τολμάτε και θέτετε κάθε τι πάνω απ' τον άνθρωπο;
(Ουώλτ Ουίτμαν)

Το μέγα ψέμα που κρύβουν οι υποσχέσεις δλων των πολιτικών κομμάτων (= εκφραστών των διαφοροποιημένων αναγκών του ελληνικού καπιταλιστικού κοινωνικού σχηματισμού) είναι ότι υπάρχει ένας τρόπος ρύθμισης της καπιταλιστικής κοινωνικής σχέσης και οργάνωσης που οδηγεί σε δλο και μεγαλύτερη σύρευση πλούτου (ψιθυριστά: για τους καπιταλιστές), σε δλο και μεγαλύτερη αύξηση του μεροκάματου/μισθού (φωναχτά: για τους εργαζόμενους) και άρα σε μια δλο και μεγαλύτερη γενική ευημερία. Οι καθηγάδες τους προκύπτουν από την πεποίθηση καθενός απ' αυτά ότι γιατίζει αυτήν τη ρύθμιση και πως να την εφαρμόσει. Για την εκάστοτε προκύπτουσα κρίση, πεποίθησή τους είναι ότι αυτή οφείλεται στην άγνοια και/ή την ανικανότητα του εκάστοτε διαχειριστή της καπιταλιστικής κοινωνικής σχέσης και όχι στην δια αυτή καπιταλιστική κοινωνική σχέση.

Κατ' αυτόν τον τρόπο αποκρύπτεται ότι η κρίση, κάθε κρίση, είναι αμετάκλητα εγγεγραμμένη στην δια την καπιταλιστική κοινωνική σχέση και οργάνωση. Προϋπόθεση κάθε επόμενου καπιταλιστικού κύκλου ανάπτυξης είναι η κρίση που αμετάκλητα προκύπτει ως αποτέλεσμα του προηγηθέντος καπιταλιστικού κύκλου ανάπτυξης. Αυτή η κρίση είναι κάθε φορά αναγκαία για το κεφάλαιο διότι μέσω αυτής α) εκκαθαρίζονται τα ασθενή ή αδρανή κεφάλαια που φρενάρουν την ανάπτυξη· δημοσίως ομολογείται στις μέρες μας "είναι καλό πράγμα το κλείσιμο μιας επιχείρησης που δεν είναι υγιής", κάτι που σπανίως λεγόταν δημοσίως μέχρι πριν από μερικά χρόνια, και β) περιέρχονται ξανά στην κατοχή του τα όποια περιουσιακά στοιχεία αποκτά η εργατική τάξη με τους αγώνες της στην εκάστοτε προ κρίσης περίοδο καπιταλιστικής ανάπτυξης. Η κρίση, δηλαδή, λειτουργεί ως ένας πρόσκαιρα ταχύρρυθμος ιμάντας μεταβίβασης πλούτου από την εργατική τάξη και τα ασθενή κεφάλαια στο κεφάλαιο. Ως εκ τούτου, με την εκάστοτε ανάπτυξη να λειτουργεί κατά κανόνα επιβεβαιωτικά δύσον αφορά το "ορθόν" και "καλώς έχειν" της (καπιταλιστικής) κοινωνικής οργάνωσης και με την κρίση να λειτουργεί πάντοτε διαλυτικά δύσον αφορά τους εργατικούς αγώνες και τις διεκδικήσεις τους, εξασφαλίζεται και διασφαλίζεται η ύπαρξη εργατικής τάξης πρόσφορης προς εκμετάλλευση. Κάθε κύκλος, λοιπόν, καπιταλιστικής ανάπτυξης δεν μπορεί να έχει ως στόχο τον πλουτισμό της εργατικής τάξης συλλήβδην, σε σημείο ώστε αυτή να μην είναι πια αναγκαιότερη να πουλά την εργασιακή της δύναμη.

'Όλες λοιπόν αυτές οι βαθύ μπλε, μπλε, πράσινες, κίτρινες, κόκκινες και πορφυρές φράξιες των συμφερόντων του κεφαλαίου θέλουν να μας κυβερνήσουν, να αναλάβουν τη ρύθμιση και την οδήγηση του καπιταλιστικού σχήματος στο δύναμα της (καπιταλιστικής) επιστήμης, της (καπιταλιστικής) πρόδου και της (καπιταλιστικής) αένατης ανάπτυξης. "Αμήν και πάτα γκάζι" — δημοσίευση σε λίθιδες.

Για τί είδους ανάπτυξη μιλάνε, δάνεια προϋπόθεση αυτής της ανάπτυξης είναι η ύπαρξη εργατικής τάξης, από την εκμετάλλευση της οποίας προκύπτει αυτή η ανάπτυξη; Προφανώς οι καπιταλιστές μιλάνε για την ανάπτυξη του τραπεζικού τους λογαριασμού — κάτι που προϋποθέτει την εκμετάλλευση ανθρώπου από άνθρωπο και την καταλήστευση των φυσικών πηγών και "πόρων" του πλανήτη. Ποιοί πραγματικά οφελούνται από την καθημερινή και τεράστιας έκτασης καταστροφή των δασών; Οι άνθρωποι γενικά ή οι καπιταλιστές; Ποιοί χρειάζονται και ποιοί πλουτίζουν από τις τεράστιες ποσότητες μεταλλεύμάτων που εξορύσσονται καθημερινά από τα σπλάχνα της γης; Οι άνθρωποι γενικά ή οι καπιταλιστές; Αναπτυγμένες και αναπτυσσόμενες χώρες αλληλοκατηγορούνται για τη μόλυνση του περιβάλλοντος και δλες μαζί αγοράζουν "δικαιώματα ρύπανσης" από υπανάπτυκτες χώρες και θέρευν σε θάλασσες και στεριές αυτών των υπανάπτυκτων χώρων τα πάσης φύσεως βιομηχανικά τους απόβλητα. Ήστασο, 100.000 άνθρωποι πεθαίνουν κάθε χρόνο στην Ευρώπη λόγω της μόλυνσης του περιβάλλοντος και ασθενούν πολύ περισσότεροι.

Καπιταλισμός της ανάπτυξης ή της αποανάπτυξης; Καπιταλισμός αρπακτικός ή με ανθρώπινο πρόσωπο; 'Όποια παραλλαγή κι αν επιλέγει κανείς, το σίγουρο είναι ότι πρώτα και πάν' απ' δλα επιλέγει καπιταλισμό, επιβίωση με ή χωρίς ανθρώπινο πρόσωπο. Τί γίνεται με τη ζωή; 'Όπως λέει ο ίδιος ποιητής: "εδώ, μόνον η ζωή επείγει συνεχώς".

Ευλάβεια και άνεση:

σε δύσους αρέσει αφήστε τις.

Ειρήνη και νιχέλεια μα και υποταγή:

σ' δύσους ταιριάζουν, χάρισμά τους.

(Ουώλτ Ουίτμαν)

ΤΟ BLUES ΤΟΥ ΠΡΟΣΦΥΓΑ
(W. H. AUDEN)

Τούτ' η πόλη έχει λένε δέκα εκατομμύρια ψυχές,
άλλοι ζούνε σε αρχοντικά κι άλλοι σε τρώγλες:
δικαίως χώρος για μας πουθενά, καλή μου, δικαίως χώρος για μας πουθενά.

Κάποτε είχαμε πατρίδα κι αυτό το θεωρούσαμε σωστό,
ψάξτε στον άτλαντα και θα τη βρείτε:
να πάμε τώρα πια εκεί δεν μπορούμε, καλή μου, να πάμε τώρα πια εκεί
δεν μπορούμε.

Στον αυλόγυρο της εκκλησίας του χωριού μεγαλώνει ένα έλατο,
κάθε άνοιξη βγάζει ξανά ανθό:
δεν το κάνουν αυτό τα διαβατήρια, καλή μου, δεν το κάνουν αυτό
τα διαβατήρια.

Ο πρόξενος χτύπησε το τραπέζι και είπε:
"Άν δεν έχετε διαβατήρια, είστε επισήμως νεκροί".
Εμείς δικαίως παραμένουμε ζωντανοί, καλή μου, εμείς δικαίως παραμένουμε
ζωντανοί.

Πήγα σε μια επιτροπή, μου πρόσφεραν καρέκλα να καθίσω:
μου ζήτησαν ευγενικά τον επόμενο χρόνο να ξαναγυρίσω:
δικαίως σήμερα κατά πού θα τραβήξουμε, καλή μου, δικαίως σήμερα κατά πού
θα τραβήξουμε;

Κοντοστάθηκα σε μια δημόσια συγκέντρωση* ο ουιλητής σπικάθηκε κι είπε:
"Άν τους δεχτούμε, θα μας κλέψουν τον άρτον ημάν τον επισύστιον".
αναφερόταν σ' εσένα και σ' εμένα, καλή μου, αναφερόταν σ' εσένα
και σ' εμένα.

Μου φάνηκε πως άκουσα τον κεραυνό να βροντά στον ουρανό*
ήταν ο Χίτλερ σ' όλη την Ευρώπη κι έλεγε: "Πρέπει να πεθάνουν".
ω, εμάς είχε κατά νου, καλή μου, εμάς είχε κατά νου.

Είδα ένα σκυλάκι με φόρεμα πιασμένο με καρφίτσα,
είδα μια πόρτα ανοιχτή και μέσα μια γάτα να μπαίνει:
δεν ήσαν δικαίως Γερμανοεβραίοι σαν κι εμάς, καλή μου, δεν ήσαν δικαίως
Γερμανοεβραίοι σαν κι εμάς.

Κατηφόρισα προς το λιμάνι και στάθηκα στην αποβάθρα,
είδα τα ψάρια να κολυμπάνε σα να ταν ελεύθερα:
μόλις δέκα μέτρα μακριά μου, καλή μου, μόλις δέκα μέτρα μακριά μου.

Περπάτησα σ' ένα δάσος, είδα τα πουλιά στα δέντρα*
δεν είχαν πολιτικούς και κελαπούσαν κατά βούληση:
δεν ήσαν η ανθρώπινη φυλή, καλή μου, δεν ήσαν
η ανθρώπινη φυλή.

Ονειρεύτηκα ένα κτήριο με ορόφους χιλιάδες,
με χιλιάδες παράθυρα και χιλιάδες πόρτες*
ούτε ένα τους δεν ήταν δικό μας, καλή μου, ούτε ένα τους
δεν ήταν δικό μας.

Στάθηκα σε μια μεγάλη κοιλάδα με το χιόνι να πέφτει,
δέκα χιλιάδες στρατιώτες βάδιζαν πέρα-δώθε:
ψάχνοντας για εσένα και για εμένα, καλή μου, ψάχνοντας
για εσένα και για εμένα.